

Резюмета на научните трудове на гл. ас. д-р Танер Исмаилов на български език

представени за рецензиране по конкурс за академична длъжност в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономика“, обявен в ДВ, бр. 32 от 15 април 2025 г, които не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“, в съответствие с чл. 118 (1), от Правилника на СА „Д. А. Ценов“ относно конкурси за академична длъжност „доцент“

В3 - Хабилизационен труд (монография)

Ismailov, T. (2023). Устойчиво потребление на домакинствата в България. Sustainable Household Consumption in Bulgaria. ACCESS Press Publishing house, Veliko Tarnovo, Bulgaria 2023. 148 p. ISBN 978-619-92302-4-4

<https://doi.org/10.46656/book.2023.Taner>

Резюме

Монографичният труд е посветен на устойчивото потребление в българските домакинства, като разглежда неговите теоретични основи и анализира практическите подходи за неговото приложение. Основната цел е да се изследва степента на приложимост на концепцията за устойчиво потребление сред българските домакинства и да се оценят техните нагласи относно въвеждането на устойчиви практики като се вземе предвид тяхното значение за благосъстоянието и икономическото развитие на страната.

Изложението е формулирано в две глави, като обосновано аргументира изследователските теза, цел и задачи на разработката по отношение на устойчивото потребление. Последователно в първа и втора глава са изследвани научните постановки по проблема „устойчиво потребление“, изяснена е концепцията за устойчиво потребление и факторите, които го детерминират, проучена е степента на осъзнатост на проблема сред българските домакинства, изследвана е зависимостта между доходите на домакинствата и устойчивото потребление, проучена е степента на приложимост на устойчиви практики сред домакинствата в България, изследвана е динамиката на потребление на домакинствата, извършен е критичен преглед на нормативностратегическата рамка, приложима към устойчивото потребление.

Монографичният труд е обсъден на заседание на катедра „Обща теория на икономиката“ при Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов с Протокол №19/07.07.2023 г..

Г5. - Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"

Ismailov, T. (2023). Подходното неравенство в България и възможности за развитие на малкия бизнес. Income Inequality in Bulgaria and Opportunities for Small Business Development. ACCESS Press Publishing house, Veliko Tarnovo, Bulgaria 2023. 222 p.

ISBN 978-619-92302-5-1.

<https://doi.org/10.46656/book.2023.taner2>

Резюме

Книгата е посветена на проблема за неравенството в разпределението на доходите, като основната цел е да се установи как чрез стимулиране развитието на малкия бизнес може да се ограничи подходното неравенство в България. Основното изложение е аргументация на формулираните теза, цел и задачи на изследването по отношение на подходното неравенство, последиците от него, както и възможностите за неговото ограничаване чрез развитието на малкия бизнес.

Последователно в първа, втора и трета глава са представени теоретичните основи на подходното неравенство, проследена е неговата динамика в България и са очертани възможности за неговото ограничаване чрез развитие на малкия бизнес. На основата на анкетно проучване са изведени съществените проблеми в сектора на малкия бизнес, които увеличават подходното неравенство сред населението. Формулирани са препоръки за развитие на малкия бизнес и способи за минимизиране на подходното неравенство.

Г6-1. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Taner Ismailov; Natalia Savina; Tsvetelina Kabakchieva. Energy policies and energy safety management: advancing environmental sustainability. (Енергийни политики и управление на енергийната сигурност: напредък в областта на екологичната устойчивост). IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 2024, 1429(1), 012014. Part of ISSN: 1755-1315. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1429/1/012014>

SCOPUS/WOS Индексирана: 2024

Резюме

Актуалността на темата на изследването се дължи на геополитическите предизвикателства и военните конфликти, които наложиха преразглеждане на националната енергийна политика, поставяйки задачата за заместване на традиционните енергийни ресурси с по-екологични, като същевременно се намали пряката зависимост от външни доставчици. Изследването разглежда основните глобални енергийни системи: ЕС, САЩ и Китай. Оценени са промените в правната рамка, подкрепяща енергийното развитие и енергийните политики на тези страни. Отбелязано е, че политиката на Китай за получаване на водородна енергия е най-ефективна и рентабилна и в същото време е насочена към всеобхватно дългосрочно развитие до 2035 г. Проучването разкрива, че технологичните решения за промишлено производство на водород са най-ефективни в ЕС, което позволява 20 % увеличение на общата ефективност на производството. ЕС установява институционални подходи под формата на създаване на водородна банка за ефективно иновативно развитие в сектора на водородната енергия чрез пазарен механизъм за търгове. Проучването показва също, че в ЕС иновативните проекти в областта на производството на водородна енергия биха могли да намалят производствените разходи до 0,5 евро на килограм. Проучването посочва началото на конкурентна борба между САЩ, Китай и ЕС за заемане на водещи позиции в производството на екологично чиста водородна енергия. Освен това е отбелязано, че анализиранияте страни обръщат значително по-малко внимание на развитието на логистични системи и системи за съхранение на водородна енергия.

Г6-2. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Olga Laktionova; **Taner Ismailov**; Oleksandr Kalinin; Viktoriya Gonchar; Oleh Onofriichuk. Digitalization and management of crypto assets as a source of investment for “green” projects. (Дигитализация и управление на крипто активи като източник за инвестиции в „зелени“ проекти). E3S Web of Conferences, 2024, 558, 01028. Part of ISSN: 2267-1242. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202455801028>

SCOPUS/WOS Индексирана: 2024

Резюме

Криптовалутите са цифрови активи, които се използват за съхранение и защита на спестявания. Проучването разглежда пазара на криптовалути и анализира развитието на инвестициите. Предложена е методология за изследване на пазара на криптоактиви. Определени са основните насоки за формиране на портфейл с криптовалути (крипто портфейл). Проучени са методи за формиране на оптимален „портфейл с криптовалути“

(хеджиране), включително оценка на риска в контекста на доходите от криптовалюти и определяне на връзката между рентабилността и волатилността. Кriptoактивите с принципа „Proof-of-Work“ (например Bitcoin) като източник на инвестиции за екологични събития са приемливи при привличането на други финансови инструменти. Определени са предпоставките за развитие на пазара на криптовалюти като източник на инвестиции в „зелени“ проекти.

Г6-3. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Radi Dimitrov; Iryna Trunina; Viktoriia Druzhynina; **Taner Ismailov**; Maryna Bilyk. Innovative support for sustainable development of the agricultural sector (Иновативна подкрепа за устойчиво развитие на селскостопанския сектор). BIO Web of Conferences, 2024, 114, 01009. Part of ISSN: 2117-4458

<https://doi.org/10.1051/bioconf/202411401009>

SCOPUS/WOS Индексирана: 2024

Резюме

Проучването установява, че в настоящите условия иновациите са ключов инструмент в конкурентната борба, който осигурява стабилно и дългосрочно развитие на агропромишления комплекс. Иновативните организации играят водеща роля в постигането на целите на Зеления пакт. Проучването има за цел да установи връзката между предприемачеството и иновациите в агропромишления комплекс и да обоснове основните вектори на устойчиво развитие в региона. Въз основа на социологическо проучване, статията проследява предприемаческата среда в селските райони на Полтавска област. Резултатите показват, че 24,4 % от селското население е склонно към предприемаческа дейност в селскостопанския сектор (където селските жители биха искали да започнат свой собствен бизнес), 20,7 % в търговията, 14,3 % в услугите и 5,7 % в ресторантьорството. Създаването на благоприятна бизнес среда, включваща институционални, информационни, научни и образователни компоненти на инфраструктурната подкрепа, ще улесни адаптирането на стопанските субекти към организационните, икономическите и институционалните промени.

Г6-4. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Lyubka Ilieva; Lyubomira Todorova; **Taner Ismailov**. Impact of the priorities in the European environmental policy on the development of the tourist ecosystem (Влияние на приоритетите в европейската екологична политика върху развитието на туристическата екосистема). BIO Web of Conferences, 2024, 114, 01007. Part of ISSN: 2117-4458 <https://doi.org/10.1051/bioconf/202411401007>

SCOPUS/WOS Индексирана: 2024

Резюме

С Европейския зелен пакт ЕС се стреми да въведе нови модели на растеж, които са неутрални по отношение на климата. Промислеността и екосистемите в ЕС преминават през бърз зелен и цифров преход. В европейските политики се предвижда сътрудничество между промислеността, публичните власти, социалните партньори и заинтересованите страни по пътя на прехода на всяка екосистема. В екосистемата на туризма екопредприемачеството играе ключова роля за насърчаване на отговорното пътуване и осигуряване на опазването на местните екосистеми и култури. Една от ключовите стратегии за екопредприемачите в туристическия сектор е да иновации и да търсят нови начини за намаляване на екологичното въздействие на пътуванията. За да постигне поставените цели, ЕС се фокусира върху прилагането на политики, които насърчават опазването на природните ресурси, съхранението на културното наследство и подкрепата за местните общности, дейности, които са важни и за развитието на туризма. Целта на настоящото проучване е да представи потенциала на европейските екологични политики и показатели за измерване на ефекта от тяхното прилагане за постигане на приоритетите, заложи в европейските политики, и тяхното въздействие върху туристическата екосистема.

Г6-5. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Ganna Likhonosova; Iskra NENCHEVA; **Taner Ismailov**; Agnieszka Katarzyna Gorka-Chowaniec; Milen Mitkov. Financial aspects of socio-economic rejection in Ukraine in conditions of economic turbulence (Финансови аспекти на социално-икономическото изключване в Украйна в условия на икономическа нестабилност). ACCESS-ACCESS TO SCIENCE BUSINESS INNOVATION IN THE DIGITAL ECONOMY. 2024, Volume 5, Issue 2, Page248-262.

[https://doi.org/10.46656/access.2024.5.2\(4\)](https://doi.org/10.46656/access.2024.5.2(4))

WOS:001207692000004

Индексирана: 03-05-2024

Резюме

Актуалността на изследването на социално-икономическото изключване в Украйна се определя от увеличаването на броя на факторите на нестабилност в икономиката на Украйна като реакция на степента на нарастващата финансова несигурност и ръста на показателите за задлъжнялост на Украйна. Целта на статията е да обобщи и представи причините и формите на явлението социално-икономическо изключване в Украйна на различни нива на проявление през призмата на финансовата интерпретация на действителната нестабилност на икономиката.

Методи/подход. Изследването се основава на експертни прегледи и оценки на състоянието на държавния бюджет, размера на държавния дълг, съвременните теоретични и методологически, нормативни и законодателни аспекти на размера на международната финансова помощ; използвани са методи на диалектиката, методи и принципи на научното познание, инструменти за статистически и икономически анализ.

Резултати. Получените резултати от изследването създадоха основа за обосноваване на закономерността и алгоритмите на проявлението на феномена на социално-икономическо отхвърляне в резултат на нарастването на социалното напрежение, финансовите задължения и съотношението между размера на публичния дълг и размера на brutния вътрешен продукт на страната. Бяха проучени тенденциите в промените в експортния потенциал на ключовите световни износители като критерии за прогнозиране на финансовия капацитет и зависимостта от външни заеми. Разходите за обслужване на публичния дълг бяха анализирани от гледна точка на въздействието на този показател върху размера на публичния дълг и възможността за интензивно развитие на икономиката на страната. Беше установено, че като се вземат предвид законите на турбулентната ентропийна логика, е необходимо да се разчита не на една траектория на развитие на социално-икономическата и финансовата система, а на набор от най-вероятни сценарии за развитие, включително и тези, които са малко вероятни. Практическата стойност на резултатите от изследването е свързана с редица предложения за излизане на Украйна от системната криза чрез качествени промени в нейната водеща идея: представяне на финансовия пазар, изграждане на архитектурата на нови целеви ориентации, които формират нова векторна посока на развитие за търсене на положителни синергични ефекти.

Закljučения. Установено е, че основното средство за изравняване на проявите на социално-икономическото отхвърляне е формирането и спазването на държавна стратегия за намаляване на държавния дълг, спазването на държавните гаранции, социалните задължения, които ще гарантират социалното участие, социалната справедливост и икономическата ефективност на социалния договор с населението.

Г6-6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Sholpan Shalbayeva; **Taner Ismailov**; Milen Mitkov; Olga ZAMLYNSKA; Valentyna Khachatryan; Viktoriia STRATIICHUK. ESG rating of capital's effect on firms' financing sources: a case study of Asian companies (ESG оценка на влиянието на капитала върху източниците на финансиране на фирмите: по примера на азиатски компании). ACCESS-ACCESS TO SCIENCE BUSINESS INNOVATION IN THE DIGITAL ECONOMY. 2024, Volume 5, Issue 1, Page 102-124. [https://doi.org/10.46656/access.2024.5.1\(7\)](https://doi.org/10.46656/access.2024.5.1(7))

WOS:001177996000004

Индексирана: 01-04-2024

Резюме

Изследването има за цел да представи връзката между корпоративната социална отговорност (CSR) и ефекта от работата на компаниите, както и областите на възможно приложение в най-големите азиатски компании. Корпоративната социална отговорност оказва положително влияние върху бизнес репутацията на компанията и изгражда доверие у клиентите, които ценят подобрените финансови резултати.

Цели: Целта на изследването е да се установи наличието на корелация между КСО и резултатите на фирмите в Казахстан и да се дадат препоръки за подобряване на модела за управление на устойчивото развитие на предприятията и неговата оценка.

Резултати: Аналитично наблюдение, мониторинг и сравнение съставляват основата на изследването на програмите за CSR на избрани компании. NPM, ROA, ROE и NPM за водещи казахстански предприятия, разширения тест на Дики-Фулър за единичен корен и t-тест на студентите показват корелация между практиките на CSR и NPM, който е показател за рентабилност. Казахстанските компании показват връзка между практиките на CSR и ефективността на фирмите, но това се случва само чрез нетната печалба. Анализът разкрива сравнително слаба количествена връзка между основните показатели за активността на компаниите на фондовия пазар и нетния им доход. Резултатите предоставят основа за хипотезата, че показателите за бизнес активността на фондовите пазари днес се влияят не само от финансовите показатели. Един от ключовите фактори, влияещи върху позициите на компаниите в индексите на фондовите пазари, е техният репутационен (имиджов) капитал, който оказва влияние върху ключовите показатели и ESG пазарните оценки.

Заключения: Данните от изследването показват смесено въздействие на корпоративната социална отговорност (КСО) върху финансовите резултати на предприятията, като има доказателства за положителни, отрицателни и незначителни взаимоотношения. Инвестициите в КСО могат да повишат стойността на дадено предприятие, ако са спазени определени прагове. Препоръчва се предприятията да инвестират повече в социалните аспекти на КСО, за да повишат конкурентоспособността и рентабилността си. Резултатите от изследването са в съответствие с теорията и потвърждават факта, че практиките в областта на КСО и резултатите на предприятията са взаимосвързани. Беше тествана връзката между дейностите по КСО и финансовите резултати, а резултатите показват, че съществува положителна корелация между проучените променливи в Казахстан. Социалната отговорност на предприятията в Казахстан трябва да се разглежда в два аспекта: като необходим разход и като стратегически инвестиции в репутацията, които допринасят за създаването на по-

устойчиво глобално общество и са положително свързани с финансовото състояние на компанията.

Г7-1. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове.

Lyubka Ilieva; Mariyana Bozhinova; Lyubomira Todorova; Marin Marinov; **Taner Ismailov**; Siana Spasova. Festivals: an Opportunity for Sustainable Development of Tourism Regions. Revista de Gestão Social e Ambiental (Фестивалите: възможност за устойчиво развитие на туристическите региони). Vol. 18 No. 11 (2024). <https://doi.org/10.24857/rgsa.v18n11-069>

Резюме

Цел: Целта на настоящата разработка е да представи възможностите, които фестивалите като организирани събития предлагат устойчиво развитие на туристическите региони.

Теоретична рамка: Статията се фокусира върху няколко ключови концепции. Първо, разглежда ролята на фестивалите като организирани събития за насърчаване на туризма. Второ, се основава на принципите на устойчивостта, балансирайки екологичните, икономическите и социално-културните фактори. Накрая, разглежда събитийен туризъм като значителен двигател за местното развитие.

Метод: Проведено е емпирично проучване, което включва анализ на публикувани материали и документи, изучаващи организирани събития и фестивали в частност като част от културния и историческия туризъм.

Резултати и дискусия: Фестивалите допринасят значително за устойчивото развитие на туристическите региони, като засилват местната културна идентичност и привличат туристи. Успешната организация на фестивали може да укрепи имиджа на даден регион, като допринесе за дългосрочни ползи както за туристическата индустрия, така и за местните общности.

Значение за научните изследвания: Фестивалите могат да служат като стратегически инструменти за устойчиво развитие на туризма, като насърчават регионалната културна идентичност и привличат туристи. Политиците и мениджърите в областта на туризма трябва да дадат приоритет на планирането и управлението на фестивали като средство за подобряване на икономическата, социалната и културната устойчивост на туристическите региони.

Оригиналност/стойност: Оригиналността на статията се състои в акцента върху фестивалите като уникален катализатор за устойчивото развитие на туристическите региони, като се подчертава тяхното многостранно въздействие върху местните икономики, културата и социалното сближаване. Настоящото проучване предоставя ценни познания за това как добре организирани фестивали могат да подобрят дългосрочната устойчивост на туристическите дестинации, като предлага практични насоки за политиците и организаторите на събития.

Г7-2. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове.

Taner Ismailov; Lyubka Ilieva; Lyubomira Todorova; Marin Marinov. Implementing Innovations That Provide Sustainable Solutions in the Tourism Sector (Внедряване на иновации, които предоставят устойчиви решения в туристическия сектор). Revista de Gestão Social e Ambiental. Vol. 18 No. 11 (2024). <https://doi.org/10.24857/rgsa.v18n11-006>

Резюме

Цел: Целта на настоящото проучване е да представи връзката между внедряването на иновации в туристическия бизнес и неговото устойчиво развитие.

Теоретична рамка: В тази тема се представят основните концепции и теории за обхвата на иновационната дейност в туристическия сектор. Подчертани са основните видове икономически и неикономически иновации, свързани с устойчивото управление на туристическия бизнес.

Метод: В настоящото проучване са използвани качествени методи, включително интервюта и наблюдения. Бяха анкетирани собственици и мениджъри на туристически организации, които са запознати с иновационната дейност на представените предприятия и могат да посочат ефекта от тяхното внедряване.

Резултати и дискусия: Резултатите от изследването подчертават значението на синергията между иновациите и устойчивото управление на туристическия бизнес. Проучването на опита на българските туристически предприятия доказва, че внедряването на иновации осигурява конкурентни предимства на туристическите предприятия и допринася за тяхното устойчиво развитие.

Значение за научните изследвания: Извършено е практическо проучване, което представя разпространението на иновациите в туристическия сектор в България и доказва, че те водят до икономически и неикономически ефекти, свързани с устойчивото развитие на дейността на предприятието.

Оригиналност/стойност: Настоящото проучване допринася за литературата, като представя обхвата на иновационната дейност в туристическите предприятия и очертава връзката между икономическите и неикономическите иновации. Актуалността и ценността на това проучване се доказват чрез разглеждане на конкретната тема за иновациите в туристическия сектор, която е важна област на изследване, предвид динамичния характер на сектора и неговото значение за икономическото развитие.

Г7-3. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове.

Танер Исмаилов. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ПАЗАРИ В Р БЪЛГАРИЯ И Р ТУРЦИЯ (COMPARATIVE ANALYSIS OF INSURANCE MARKETS IN BULGARIA AND TURKEY). НАЦИОНАЛНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ ПАЗАРНИ И ИЗВЪНПАЗАРНИ СИСТЕМНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ЗАСТРАХОВАНЕТО И ОСИГУРЯВАНЕТО – ТЕОРИЯ, ПРАКТИКА, ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ. 11-12 октомври 2024 г. Академично издателство „Ценов“ – Свищов 2024., 203-208. ISBN 978-954-23-2512-3.

Резюме

Застрахователният сектор в България и Турция има значително влияние върху икономиката и устойчивото развитие на двете държави. В България, застрахователният сектор е силно регулиран от Комисията за финансов надзор (КФН) и е изцяло съобразен с европейските директиви като Solvency II и Insurance Distribution Directive (IDD). Тези регулации осигуряват финансовата стабилност на застрахователните компании и защитата на потребителите, като се поставя фокус върху управлението на риска и капиталовата адекватност. В Турция регулациите се основават на националните стандарти, където Министерството на финансите и SEDDK контролират сектора. Разликите в икономическите и демографски профили на двете страни обуславят различията в пазарите, като в Турция проникването на застраховки е по-високо.

Г7-4. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете.

Jerzy PUKAŁA; **Taner ISMAILOV.** THE ABUSE OF LAW CLAUSE WITH RESPECT TO VAT. (ЗЛОУПОТРЕБА С ПРАВНИ НОРМИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДДС). Humanities and Social Sciences quarterly. Research Journal 30, No. 4 (2023) – part II, pp 289-296. <https://doi.org/10.7862/rz.2023.hss.80>

Резюме

В тази статия се представя проблемът за злоупотребата с правни норми по отношение на ДДС, който поражда многобройни спорове между данъчните органи и данъкоплатците. Целта е да се обсъди изчерпателно този проблем в контекста на изходната литература, както и на националното и европейското законодателство и съдебната практика. Въпросът, разгледан в тази статия, е важен за дейността на предприятията. Основното заключение е, че във всеки случай данъчните органи и административните съдилища трябва да разгледат сделката и всички нейни аспекти в тяхната цялост, като отчитат тяхната действителна същност и цел. Това се свежда до разследване дали единствената цел на дадена сделка е да се получи неправомерно данъчно предимство или дали такова предимство се получава от даден субект „по пътя“.

Г7-5. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове.

Ismailov T. & Krivins A. SUSTAINABLE CONSUMPTION PRACTICES AMONG HOUSEHOLDS - EVIDENCE FROM BULGARIA (ПРАКТИКИ ЗА УСТОЙЧИВО ПОТРЕБЛЕНИЕ СРЕД ДОМАКИНСТВАТА – ПРИМЕР ОТ БЪЛГАРИЯ). International Scientific Journal Innovative Economics and Management. Vol. 10 No2. 2023. pp. 248-259. E-ISSN: 2449-2604.

<https://doi.org/10.46361/2449-2604.10.2.2023.248-259>

Резюме

Концепцията за устойчиво потребление се отнася до използването на стоки и услуги, които задоволяват настоящите нужди, без да се застрашава способността на бъдещите поколения да задоволяват своите. Съществуват различни гледни точки на изследователите по отношение на устойчивото потребителско поведение и докато някои изследователи го разглеждат като проява на доброволно опростяване на начина на живот или антиконсумация, други го определят като възприемане на природосъобразни практики на живот. Устойчивите практики, прилагани от българските домакинства са във фокуса на настоящото изследване. В научната статия се анализират възприятията на българските домакинства по отношение на прилагането на устойчиви практики и степента на тяхната популярност сред домакинствата. Във фокуса на изследването попадат и основните предизвикателства пред въвеждането на устойчиви практики на потребление. Домакинствата по света прилагат различни практики за устойчиво потребление, като най-често срещаните са компостиране, рециклиране, използване на устойчив транспорт, ремонт и повторна употреба на различни стоки, потребление на стоки с местен произход и др. Тези практики са анализирани в настоящата статия, като са представени резултатите от проучване, проведено сред 191 български домакинства. Статията дава ясна представа за разпространението на практиките за устойчиво потребление в България и на тази основа са формулирани основните предизвикателства и препоръки за по-широкото им интегриране сред населението.

Г7-6. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

Aleksandrova, A. & **Ismailov, T.** COMPARING THE FISCAL GOVERNANCE FRAMEWORKS OF THE USA AND THE EU (СРАВНЕНИЕ НА РАМКИТЕ ЗА ФИСКАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА САЩ И ЕС). *Collection of Papers from International Scientific Conference: GLOBALISM, REGIONALISM,*

SECURITY. 24-26 September, Ravda, Bulgaria. UNWE, 2021. pp. 5-18. ISBN: 978-619-232-544-2.

Резюме

В статията се разглежда фискалното управление на САЩ и ЕС. Въпреки че има много различия в рамките на фискалното управление на ЕС и САЩ, авторите на това изследване смятат, че сравняването им в някакъв момент е "мисия възможна", като се има предвид, че икономическият растеж на Съюза и САЩ зависи от фактори като общо икономическо пространство, обща валута, общи фискални правила и др. Основната част на статията е посветена на сравнителния анализ на избрани сравнителни критерии по отношение на фискалното управление, като например институционална структура на управление; възможност за налагане на данъци; обща валута; фискални рамки: дълг; дефицит; държавен фалит; бюджет; (колективна) фискална дисциплина и принцип "no-bail out". В раздела "Дискусия" авторите предлагат таблица, визуализираща обобщената система от тези критерии и акценти от проведените изследвания в основната част на статията. Статията се фокусира и върху въпросите за фискалната централизация или децентрализираната фискална дисциплина, които са широко игнорирани в рамките на ЕС. В заключението са обобщени най-важните изводи от статията.

Г7-7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

Ismailov, T., Lalev, A. & Bazinska, V. THE TOTAL TAXABLE RESOURCE AND THE TAX GAP - INDICATORS FOR MEASURING FISCAL CAPACITY (ОБЩИЯТ ОБЛАГАЕМ РЕСУРС И ДАНЪЧНАТА РАЗЛИКА – ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ФИСКАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ). *Society Transformation in Social and Human Sciences: 10th International Research - Practice Conference, Riga, Latvia, 10-11 December 2021 Riga, Latvia*. Baltijas Starptautiska akadēmija, 2021. ISBN: 978-9984-47-268-3.

https://bsa.edu.lv/docs/science/book/conference_20211210.pdf

Резюме

„Общите облагаеми ресурси“ е понятие, което обозначава общата сума и изчерпателната мярка на всички облагаеми доходи, които дадена страна би могла потенциално да обложи с данъци. Данъчната разлика е широко използван показател за измерване на спазването на данъчното законодателство и етапа на събиране на данъците. Тя се прилага и за оценката на данъчната способност. От методологична гледна точка двата показателя са напълно различни, но предоставят съществена информация в процеса на измерване на фискалната способност.

Г7-8. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни тонове

Ismailov, T. DISCRETIONARY FISCAL POLICY – THEORETICAL ASPECTS (ДИСКРЕЦИОННА ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА – ТЕОРЕТИЧНИ АСПЕКТИ). XXI Міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів: Проблеми розвитку фінансово-кредитної системи. Університет банківської справи, 8-9 April, 2021, Lviv, Ukraine. pp.60-62. УДК 336:65.012.12

Резюме

Авторът на тази статия прави кратък теоретичен преглед на няколко икономически школи (кейнсианска, класическа, монетарна) за прилагането на различни финансови инструменти на фискалната политика. Фискалната политика, свързана с прилагането на финансови инструменти като данъци, публични разходи и дълг за постигане на макроикономически цели, е широко разпространена в икономиката с появата на кейнсианската икономическа мисъл. Тя се определя като дискреционна фискална политика поради прилагането на финансови инструменти.

Г7-9. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни тонове

Ismailov, T. & Aleksandrova, A. ДАНЪКЪТ ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ КАТО ИНСТРУМЕНТ НА ДИСКРЕЦИОННАТА ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА НА СТРАНИТЕ- ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ ПОСЛЕДНОТО ДЕСЕТИЛЕТИЕ. (*VALUE-ADDED TAX AS AN INSTRUMENT OF THE EUROPEAN UNION MEMBER-STATES' DISCRETIONARY FISCAL POLICY OVER THE LAST DECADE.*). "Икономическа наука, образование и реална икономика: развитие и взаимодействия в дигиталната епоха" 11 и 12 май 2020 г. Варна. Наука и икономика ИУ - Варна, 2020, 180-191. ISBN: 978-954-21-1038-5.
<https://www.ue-varna.bg/bg/p/8662/nauchnoizsledovatelski-institut/deynost/konferentsia-2020>

Резюме

През 2010 г. някои държави-членки на ЕС предприеха мерки за повишаване на ставките на ДДС или, с други думи, приложиха конкретни инструменти на дискреционната фискална политика. Промените в ставките на данъка върху добавената стойност в някои държави-членки подтикнаха изследователския екип да проведе по-

задълбочено проучване на данъчните ставки и тяхната ефективност за увеличаване на данъчните приходи на ЕС през последните десет години.

Г7-10. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове

Ismailov T. Dimensions of Poverty and Social Exclusion among Bulgarian population (Измерения на бедността и социалното изключване сред българското население). *Conference: INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE «Science, Education, Society: Realia, Challenges, Perspectives» May 16-17, 2019 Vinnytsia, Ukraine.* pp. 76-80. ISBN: 978-966-949-027-8.

<https://journals.donnu.edu.ua/index.php/nos/article/view/6509>

Резюме

По своята същност бедността е показател, който синтезира резултатите от икономическото развитие и социалната политика на дадена страна. Деструктивните последици от ниското благосъстояние на населението и незадоволителния жизнен стандарт водят до множество негативни ефекти, поради което търсенето на баланс между икономическия растеж и социалната сигурност е една от нерешените задачи на политическото управление.

Г7-11. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове

Ismailov, T. & Aleksandrova, A. Dimensions of The youth unemployment problem within The European Union through The Last Decade (Измерения на проблема с младежката безработица в Европейския съюз през последното десетилетие). *Proceedings of The 9th International Conference on Modern Research in Management, Economics and Accounting, May 03-05 2019, Athens - Greece.* Diamond Scientific Publication, 2019. pp. 1-8. ISBN: 978-609-8239-35-5.

<https://www.dpublication.com/abstract-of-9th-mea/meaconf-7-117/>

Резюме

Негативното въздействие, което младежката безработица оказва върху икономиката на Европейския съюз, е сред основните проблеми, с които Съюзът се

сблъсква през последното десетилетие. В икономическото пространство съществуват много различни подходи за разглеждане на проблема, но авторите на настоящото изследване смятат, че анализът на динамиката на младежката безработица в европейските държави-членки и сравняването на нейните стойности със средноевропейското равнище на младежка безработица е сред най-ефективните начини за получаване на "цялостна картина" на проблема. Младежката безработица е важен показател със социално, културно и икономическо измерение.

Безработните млади хора, чийто основен източник на доходи са социалните помощи и плащания, са сред най-бедните членове на обществото. Младежката безработица е явление, което оказва отрицателно въздействие върху пазара на труда не само в краткосрочен, но и в дългосрочен план. Липсата на възможности за младите хора да придобият професионален опит в млада възраст често създава предпоставки за трайното им изключване от пазара на труда в дългосрочен план, което ги прави "дългосрочно безработни".

Разглеждането на проблема с младежката безработица преминава през анализ на динамиката на показателите, което позволява на изследователите своевременно да идентифицират, а от друга страна, чрез предизвикване на обществена дискусия да се гарантира предприемането на адекватни мерки по отношение на политиката по заетостта, провеждана от правителството. Значително високите нива на младежка безработица в рамките на Европа през последното десетилетие налагат на правителствата им да предприемат действия за нейното намаляване и ограничаване на дългосрочните ѝ негативни последици.

Г7-12. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

Ismailov T. The role of small and medium enterprises in Bulgarian economy. Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції - Харків, 2016 г., стр. 61-64; Харківський інститут бізнесу і менеджменту.

Резюме

Развитието на бизнес средата за малките и средни предприятия (МСП) има за цел да насърчи самозаетостта, предприемачеството, инвестициите и икономическия растеж. Това би довело до значително увеличение на доходите на по-голямата част от населението и подобряване на икономическото им благосъстояние.

Г8-1. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Todorov, L.; Aleksandrova, A.; **Ismailov, T.** Relation Between Financial Literacy and Carbon Footprint: Review on Implications for Sustainable Development. (Връзка между финансовата грамотност и въглеродния отпечатък: Преглед на последиците за устойчивото развитие). *Economics. Ecology. Socium* 2023, 7, 24-40. **WOS:001030420200002** Received: 14.01.2023 Accepted: 25.05.2023 Published: 30.06.2023 **Indexed: 15-08-2023**
<https://doi.org/10.31520/2616-7107/2023.7.2-2>

Резюме

Все по-често в световната икономическа литература, финансовата грамотност се възприема като елемент на стабилността и икономическия растеж. С развитието на финансовите инструменти, нарастващото значение на финансовото приобщаване и връзката му с финансовата грамотност, както и въздействието, което те оказват върху устойчивостта, концепцията за финансова грамотност се променя драстично и става все по-всеобхватна, като фокусът се разпространява върху устойчивостта, устойчивото потребление и опазването на околната среда.

Целта на настоящото изследване е да се проучи връзката между нивото на финансова грамотност на населението и емисиите на парникови газове. Работната хипотеза, която изследователския екип поставя гласи, че съществува връзка между финансовата грамотност и въглеродните емисии на населението.

Корелационният и регресионният анализ са основните инструменти, приложени в изследването. Наборът от данни от 2014 г. обхваща 137 държави, като основните зависими променливи са въглеродните емисии на глава от населението, на единица брутен вътрешен продукт и на единица енергия. В резултат от приложения инструментариум стана ясно, че частичните коефициенти на корелация между равнището на финансовата грамотност и променливите за въглеродния отпечатък са незначителни, когато се изследва икономическото развитие, представено чрез брутния вътрешен продукт на глава от населението. Анализираните иконометрични модели с финансова грамотност в квадратична форма разкриват значима връзка между финансовата грамотността и въглеродните емисии на глава от населението и брутния вътрешен продукт. Във всички изследвани модели, взаимовръзките придобиват обратна U-образна форма, като с ниските равнища на финансова грамотност въглеродният отпечатък на населението нараства, а с повишаването на финансовата грамотност намалява.

Изследването потвърждава сложната нелинейна връзка между финансовата грамотност и генерираните въглеродни емисии от населението. Ефектът от потреблението на енергия върху въглеродните емисии е по-силен от финансовата грамотност и изглежда е движеща сила за нарастването на въглеродните емисии. При наблюдавано ниско равнище на финансова грамотност в слаборазвитите страни, ситуацията за околната среда е неблагоприятна. С нарастването на финансовата грамотност се повишава благосъстоянието като доходите и потреблението също се увеличават, което води до нарастване на емисиите на парникови газове, т.е. по-голям

въглероден отпечатък на населението. След като достигнат определен етап на икономическо развитие, зависимостта става обратна, т.е. в развитите страни високото равнище на финансова грамотност работи за намаляване на въглеродния отпечатък и опазване на околната среда.

Г8-2. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Vatev Z.; Marinov, M.; **Ismailov, T.** Impact of Bank Size on Its Financial Indicators in Bulgaria (Влияние големината на банките върху техните финансови показатели в България). Economics. Ecology. Socium 2022, 6, 1-13. **WOS:000904078500001** Received: 30.10.2022, Accepted: 25.12.2022 Published: 31.12.2022 **Indexed: 22-01-2023**
<https://doi.org/10.31520/2616-7107/2022.6.4-1>

Резюме

Един от често използваните критерии за класифициране на банките е този за техния размер. Логично бе поставен въпросът за наличието на зависимост между размера на кредитните институции, от една страна, и тяхното финансово състояние и резултати от дейността, от друга. През последните години този въпрос придобива все по-голямо значение в България на фона на следните обстоятелства: първо, започна процес на консолидация на банковия сектор в страната; второ, новите измерения на макропруденциалната политика налагат по-високи регулаторни изисквания към банките, съгласно разпоредбите на Базел III; трето, налице е значителен брой относително малки кредитни институции, чиято дейност е със сравнително ограничен обхват; четвърто, слаба икономическа активност и нисък темп на икономически растеж на страната; пето, търсене на начини за повишаване на ефективността на банковата дейност. Целта на изследването е да се установи в каква степен размерът на кредитните институции в страната оказва влияние върху различни аспекти на банковата дейност, както и силата на това влияние. Предметът на изследването е насочен към определяне на сравнителните предимства и недостатъци на големите и малките банки по отношение на мащаба на техните операции.

Анализът се основава на информация за състоянието и резултатите от дейността на 18 банки в България. Проучването обхваща наблюдения върху развитието на банковия сектор през 2020 и 2021г. При уточняване на размера на банките се използва традиционният критерий, който най-често се използва за определяне на техния размер, а именно размерът на активите им. Изследвано е влиянието на размера на кредитните институции върху 7 финансови показателя, отразяващи различни аспекти на банковата дейност: възвръщаемост на активите, ефективност на административните разходи, производителност на персонала, качество на активите, оценка на риска на активите, коефициент на ликвидно покритие, коефициент на общ капитал. На тази основа е

направен корелационен анализ, при който корелационният коефициент се използва като статистическа мярка за зависимостта между размера на кредитните институции (активите), от една страна, и техните финансови показатели, от друга. Успоредно с това се изчисляват средните стойности на анализирани показатели за съответните години поотделно за всяка група банки.

Има основания да се твърди, че един от възможните инструменти за повишаване на ефективността на банковия сектор в страната е неговата по-нататъшна консолидация. Разбира се, направените изводи не са универсални. Това отразява спецификата на банковия сектор в България и особеностите на периода, за който се отнасят анализирани данни. При почти всички анализирани показатели се очертава силна или умерена зависимост между размера на банките и стойностите на разглежданите финансови показатели. Тази зависимост е най-силно изразена по отношение на възвръщаемостта на активите - с нарастването на размера на кредитните институции възвръщаемостта на техните активи се увеличава значително. Стойностите при кредитните институции с по-широк мащаб на дейност са по-добри, което им дава видими предимства пред останалите по-малки банки.

Г9-1. Студии, публикувани в нерелевирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове

Aleksandrova, A. & Ismailov, T. IMPROVING FINANCIAL LITERACY AS A PREREQUISITE FOR INCREASING FISCAL CAPACITY: THE BULGARIAN CASE (ПОВИШАВАНЕТО НА ФИНАНСОВАТА ГРАМОТНОСТ КАТО ПРЕДПОСТАВКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ФИСКАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ: ПО ПРИМЕР ОТ БЪЛГАРИЯ). *Proceedings of ADVED 2021- 7th International Conference on Advances in Education 18-19 October, 2021*. OCERINT- International Organization Center of Academic Research, 2021. ISBN: 978-605-06286-5-4 <https://doi.org/10.47696/adved.202126>

Резюме

В днешно време въпросът за финансовата грамотност и нейната взаимозависимост с различни аспекти на социалния и икономическия живот на държавата и гражданите се повдига по-често от всякога. В научната сфера множество изследвания изследват връзката между нивото на финансова грамотност на гражданите и финансовите решения, които те вземат на различни етапи от живота си, в зависимост от различните си потребности. Докато в ранните изследвания на финансовата грамотност изследователите се фокусираха предимно върху въпросите на управлението на личните финанси и нивото на основните финансови познания, в днешно време финансовата грамотност се разглежда като много по-широко и комплексно понятие. Осъзнатата индивидуална необходимост от вземане на адекватни финансови решения поражда нуждата от специфични финансови знания и умения, т.е. от финансова грамотност. Отговорността на индивида за вземането на решения, свързани със

социалното, здравното и пенсионното осигуряване, взаимоотношенията с кредитните институции и държавата, води до нарастващата и неотложна необходимост от подобряване на финансовата грамотност и включването (изучаването) ѝ в образователните процеси.

Съществен компонент в процеса на вземане на информирани финансови решения и произтичащите от тях права и задължения на гражданите е връзката с държавата, т.е. с фиска. Доброто познаване на структурата на публичните финанси, данъчната система, методите за изчисляване на дължимите данъци и т.н. оказват съществено влияние върху този процес. Настоящото изследване има за цел да установи нивото на финансова грамотност, притежавано от гражданите, и да провери изследователската хипотеза, че високата финансова грамотност е предпоставка за подобряване на фискалния капацитет на страната. За целите на изследването авторите са разработили уникална анкета, структурирана в 21 въпроса, условно разделени в 3 групи. В проучването са анализирани резултатите, получени от 266 респонденти.

Първата група (набор) от въпроси има за цел да установи нивото на финансова грамотност на анкетираните и тяхното отношение към необходимостта от изучаването ѝ. Въз основа на самооценка респондентите посочват нивото на своята финансова грамотност, а следващите въпроси от втората група целят да го проверят. В процеса на формулиране на въпросите авторският колектив следва структурата на въпросника от проучването на ОИСР, проведено през 2019 г. за финансовата грамотност на населението на Югоизточна Европа. Акцентът е поставен върху въпросите, свързани с познаването и разбирането на българската данъчна система, видовете данъци, отношенията между гражданите и данъчната администрация и т.н., т.е. фискалните отношения. Този тип въпроси са от съществено значение за проверката на авторовата хипотеза. Третата група въпроси е насочена към повишаване на информираността на гражданите за фискалните отношения и оценка на възможностите за подобряване на фискалния капацитет на страната чрез прилагане на различни инструменти от страна на данъчната администрация. Подобряването на събираемостта на данъците, изплащането на осигурителните вноски в пълен размер, създаването на предпоставки за излизане от "сивия сектор" на повече работници са основополагащи за повишаване на фискалния капацитет на държавата.

Резултатите от проучването показват, че анкетираните имат сравнително висока финансова грамотност. Въпреки това те категорично заявяват (97,7%), че финансовата грамотност трябва да се изучава в училище, и подкрепят твърдението, че ако в едно общество преобладават финансово грамотни хора, то самото общество е финансово стабилно (97,7%). За отбелязване е, че респондентите регистрират значително по-голям брой грешни отговори на въпросите, насочени към фискалните отношения, отколкото на тези, отнасящи се до основните финансови познания. Липсата на дълбоки и задълбочени познания за тези отношения оказва пряко влияние върху вземането на решения за данъчно планиране, плащане на данъци, социални осигуровки и т.н., което от своя страна се отразява на фискалния капацитет. В проучването се оценяват потенциалните възможности за повишаване на осведомеността и подобряване на финансовата грамотност и според участниците в проучването най-ефективният начин би бил прилагането на иновативни цифрови инструменти, разпространявани чрез канали за

видео стрийминг и социални мрежи. Може да се направи изводът, че държавата трябва да положи повече усилия за повишаване на осведомеността на гражданите по въпроси, свързани с фискалните отношения в частност и финансовата грамотност като цяло.

Повишаването на финансовата грамотност трябва да бъде обект на целенасочена държавна политика и въпреки мерките, предприети от българската държава в тази посока, анкетираният посочват силна необходимост от концентриране на повече усилия и ресурси. Предвид изследваните нагласи относно финансовата грамотност и нейното значение за повишаване на фискалния капацитет, авторският колектив потвърждава своята хипотеза.

Г9-2. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

Zahariev, Andrey and Prodanov, Stoyan and Radulova, Aneliya and Zaharieva, Galina and Pavlova, Mariyana and Angelov, Petko and **Ismailov, Taner** and Aleksandrova, Aleksandrina and Marinova, Kristi, The Bank Insolvency: From Lehman Brothers to COVID-19 (International Remarks and National Peculiarities). (БАНКОВАТА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ: ОТ ЛЕМАН БРАДЪРС ДО COVID-19 (МЕЖДУНАРОДНИ БЕЛЕЖКИ И НАЦИОНАЛНИ ОСОБЕНОСТИ). (September 8, 2020). Economic and Social Developments (58), pp. 44-59, Budapest 2020, 04-05 September 2020, ISSN: 1849-7535. <https://www.bit.ly/30CGFLz>, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3688961> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3688961>

Резюме

Проучването на международния опит в областта на приложимите политики за управление на кризи в кредитната система при банкова несъстоятелност идентифицира три вида решения, сред които: елиминиране на "токсичния елемент" в банковата система по примера на "Лемън Брадърс" в САЩ от 15.09. 2008 г. чрез доброволна процедура по несъстоятелност, обявена от ръководството на банката пред съответния регулаторен орган; подкрепа за финансово затруднената институция чрез национализация и план за реформи по примера на "Northern Rock" във Великобритания от 2007-2008 г. и гръцките банки от гръцката дългова криза след 2010 г.; ликвидирание на "токсичния елемент" в банковата система по примера на КТБ в България (2014-2020 г.) чрез регулаторна процедура по несъстоятелност. Всяка от трите политики има своите плюсове и минуси, но определено оказва "стресиращо" въздействие върху банковите системи и икономическите агенти с дългосрочни последици, вкл. в контекста на доктрината TBTF. На тази основа международните регулатори въвеждат методологията на банковите стрес тестове за ранно предупреждение за банкова несъстоятелност.

Проучването на опита на централните банки, БМР и ЕЦБ за провеждане на стрес тестове извежда на преден план групирането им по три критерия: първи критерий - вид стрес тест, който разграничава стрес тестове, провеждани от макропруденциални органи

с цел оценка на широки системни рискове, стрес тестове, провеждани от микропруденциални органи за надзорни цели, и стрес тестове, провеждани от вътрешното управление на банковия риск с цел оценка на политиките за капиталова адекватност; втори критерий - Фокус на стрес теста, който разграничава систематични оценки на институционално ниво, измерващи основно платежоспособност или ликвидност, оценки по първия и втория стълб на Базел II, както и оценки на финансови инструменти, инвестиционни портфейли, бизнес сектори от институционални позиции с цел изготвяне на модели за вземане на решения от централното банково управление относно реакцията на различните рискове; и трети критерий - Подход за провеждане на стрес теста, който се групира в две категории, отгоре - надолу и обратно, отдолу - нагоре. Тези подходи трябва да бъдат тествани в новите условия за COVID-19 като генератор на глобален системен риск. Неговото въздействие върху кредитоспособността на предприятията, домакинствата и държавата може да се оцени като изключително негативно и поставящо на изпитание капиталовата адекватност на търговските банки съгласно рамката BASEL III.

Г10-1. Публикувана глава от колективна монография

Tatiana Tokhtamysh; Serhii Hlibko; Yerbol Akhmedyarov; **Taner Ismailov**. Eco-Friendly Dairy Products: International Context and Prospects. In book: Globalization, Global Security, and New International Realities for Modern Democracies. Published by IGI Global Scientific Publishing; ©2025. (pages 403-432). ISBN: 9798337313573. DOI: 10.4018/979-8-3373-1355-9.ch016

<https://www.igi-global.com/chapter/eco-friendly-dairy-products/380608>

Резюме

Статията подчертава значителната роля на млечната промишленост, а анализът показва нарастващ глобален интерес към екологично чисти млечни продукти. Използването на инструмента Google Trends разкри висок обществен интерес към млекопроизводството и млечния сектор както в Украйна, така и в световен мащаб. Тенденциите в сектора на селскостопанското млекопроизводство в Украйна показват систематичен спад в броя на едрия рогат добитък и преминаване на по-голямата част от млечните крави към частни стопанства.

Анализът на опита на развитите страни, по-специално на Съединените щати, показва, че млекопроизводителите все повече преминават към биологично производство поради трудните пазарни условия за производителите на конвенционални млечни суровини. Процесите на глобализация изискват от местните производители да спазват международните изисквания за качество на продуктите и управление на качеството на млечните продукти, което ще им позволи да станат равноправни партньори в световната търговия. Благодарение на предложения 7P маркетинг микс за млекопреработвателните предприятия е възможно да се подобрят

отношенията с клиентите, да се увеличи пазарният дял, да се използват по-ефективно ресурсите и да се повиши рентабилността.

Г10-2. Публикувана глава от колективна монография

Исмаилов Т. - ГЛАВА 1. Рамки за фискално управление на ЕС и САЩ. Анализ на теоретико-методологичния фундамент на провежданата от Европейския съюз фискална политика. От Александрова А., *Фискална дисциплина и/или повишаване фискалния капацитет в Република България?* ("Fiscal discipline and/or growing the fiscal capacity of the Republic of Bulgaria") (стр. 16-44) Издателство „Славена“, Варна, 2021. ISBN 978-619-190-211-8
<https://bpos.bg/publication/22207>

Резюме

В първа глава на монографичния труд е осъществено задълбочено научно проучване на рамките за фискално управление на Съединените американски щати и Европейския съюз. На база идентифицираните сходства и разлики в рамките за фискално управление на двата наднационални икономически и интеграционни съюзи са идентифицирани критерии за сравнение и е осъществен сравнителен анализ. В контекста на Глава първа от монографията „Рамки за фискално управление на ЕС и САЩ. Анализ на теоретико-методологичния фундамент на провежданата от европейския съюз фискална политика“ е разгледана и фискалната устойчивост в качеството ѝ на детерминанта на провежданата фискална политика в Рамките на ЕС.

Г10-3. Публикувана глава от колективна монография

Исмаилов Т. – ГЛАВА 2. Анализ и оценка на ефективността на Българската фискална система. От Александрова А., *Фискална дисциплина и/или повишаване фискалния капацитет в Република България?* ("Fiscal discipline and/or growing the fiscal capacity of the Republic of Bulgaria") (стр. 45-68) Издателство „Славена“, Варна, 2021. ISBN 978-619-190-211-8
<https://bpos.bg/publication/22207>

Резюме

Втора глава „Анализ и оценка на ефективността на фискалната система в България“ разглежда рамката за управление и регулиране на българската фискална система. Съществен акцент се поставя върху възприетите в българското законодателство (Закон за публичните финанси) фискални ограничения в България, в качеството им на проводник на фискалната дисциплина. Анализирани са приложими в световната и европейска практики показатели за оценка на ефективността на фискалната система и

Г10-2. Публикувана глава от колективна монография

Исмаилов Т. - ГЛАВА 1. Рамки за фискално управление на ЕС и САЩ. Анализ на теоретико-методологичния фундамент на провежданата от Европейския съюз фискална политика. От Александрова А., *Фискална дисциплина и/или повишаване фискалния капацитет в Република България?* ("Fiscal discipline and/or growing the fiscal capacity of the Republic of Bulgaria?") (стр. 16-44) Издателство „Славена“, Варна, 2021. ISBN 978-619-190-211-8 <https://bpos.bg/publication/22207>

Abstract

The first chapter of this monograph provides an in-depth scholarly study of the fiscal governance frameworks of the United States and the European Union. Based on the identified similarities and differences in the fiscal governance frameworks of the two supranational economic and integration unions, criteria for comparison are identified and a comparative analysis is conducted. In the context of Chapter One of the monograph, "EU and US Fiscal Governance Frameworks. An analysis of the theoretical and methodological underpinnings of the fiscal policy pursued by the European Union", fiscal sustainability as a determinant of the fiscal policy pursued in the EU Framework is also examined.

Г10-3. Публикувана глава от колективна монография

Исмаилов Т. – ГЛАВА 2. Анализ и оценка на ефективността на Българската фискална система. От Александрова А., *Фискална дисциплина и/или повишаване фискалния капацитет в Република България?* ("Fiscal discipline and/or growing the fiscal capacity of the Republic of Bulgaria?") (стр. 45-68) Издателство „Славена“, Варна, 2021. ISBN 978-619-190-211-8 <https://bpos.bg/publication/22207>

Abstract

The second chapter, "Analysis and Assessment of the Effectiveness of the Fiscal System in Bulgaria", examines the governance and regulatory framework of the Bulgarian fiscal system. A significant focus is placed on the fiscal constraints adopted in Bulgarian legislation (the Public Finance Act) as a vehicle for fiscal discipline. Indicators for assessing the effectiveness of the fiscal system and policy, applicable in global and European practice, are analysed and a model for assessing the effectiveness of the Bulgarian fiscal system is constructed and applied on the basis of a precise and reasoned selection, according to the author's views on the issues.

Свищов
10.06.2025 г.

Суважение:

(гл. ас. д-р Т. Исмаилов)